

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 50 Lei		Pentru: publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei
Pe jumătate de an 25 „		
Pe un pătrar de an 12 1/2 „		
Un număr 1 Leu.		
Pentru străinătate pe un an 80 Lei.		

10. Mai

Cuvântare rostită de către P. On. Domn protopresbiter Andreiu Ghidiu.

Ziua de 10 Mai este dintre sărbătorile naționale cea mai populară, cea mai strâns legată de inima poporului și de sufletul lui.

Românii, în felul lor de a simți această zi, au acelaș entuziasm și aceeași cucernicie, ca și în glorificarea Crăciunului ori a Învierii Domnului!

Să petrece ceva deosebit în sufletele noastre în această zi, în ziua care stă la poarta primăverii și chiamă la dragoste de țară și tron pe toți Românii, dela copilul, care vede viața în colori de vis, până la bătrânul, ce se apropie de mormânt.

Toți simțim în sufletul nostru, că 10 Mai reprezintă în viața neamului nostru un eveniment de capitală importanță. Și acest instinct popular, această tainică chemare, are o explicație istorică și se razimă pe o realitate în evoluția politică și socială a neamului nostru, căci dintre toate sărbătorile, ce încălzesc sufletele românești, nici una nu reprezintă cheia edificiului României, cum o reprezintă ziua aceasta!

Și cugetele noastre în această zi mare se duc înapoi! Ne construim în minte imaginea României considerată ca o provincă tributară Turciei, socotită ca pământ, ce nu merită să deie altceva decât pâne pentru străinii, ce-i râvnesc bogăția.

Fără organizație economică, fără căi de comunicație, cu școli rudimentare, cu o cultură împrumutată și superficială, România era la începutul erei nouă, carea începe cu războiul dela 1877—1878, în situația tristă a țărilor, ce nu însemnau cu ceva specific viața lor la mișcarea istorică a lumii.

Războiul de biruință al României dintre anii 1877—1878 o scoate din această stare! Acest război trezi virtuțile unui neam, care era des-

tinat prin origine istorică, prin năruș și calități intelectuale, să fie un factor de progres simțit, real și puternic în orientul Europei. Independența României, creia astfel un stat, care era merit să dovedească mai târziu, că este unul dintre factorii de ordine și propășire civilizatoare în Europa. Dar independența era împletită cu un alt act istoric! Ea era legată cu dinastia, ce contribuise a o crea, — cu prințul, ce a văzut împede și clar și a știut să persevereze în hotărîrea sa.

O linie dreaptă din Orient în mijlocul Europei, în mijlocul căreia se gasea România, arată prințului de Hohenzollern, unde stă țara ce îl chemă și care în hotărîrea lui venind, a întemeiat dinastia de astăzi. Aceasta îi datorim memoriei lui!

10 Mai ne amintește de regalitatea, carea a creat legătura indisolubilă dintre dinastia actuală și țară și ne dă puțința a glorifica deapănura pe acela și aceea, cari de acum încolo vor fi figurile nemuritoare în parlamentul românesc: figura regelui Ferdinand și a reginei Maria, muma cea bună a neamului românesc!

10 Mai mai reprezintă un arc de triumf prin care România trecu dela servitute politică la independență și dela o viață fără relief și fără rol, la aceea de factor de progres european. Și de aceea prin acel admirabil instinct al maselor, care mai ales e atât de viu în poporul românesc, toți simțim intuitiv și nereflectat, că 10 Mai este un dat fundamental din istoria națională a României.

Noua înfăptuire a României mari vine să consfințească și să întărească și mai mult în inimile noastre sărbătoarea de astăzi; căci fără evenimentele naționale, ce ea le comemorează, nu am fi putut să înfăptuim visul nostru secular al României întregite.

Independența României și organizarea ei într'un regat puternic, condus de mâni puternice și de suflete leale, a dat puțința vechiului regat român de a intra în cutrămurătorul război

mondial cu fermitate și încredere. Dacă nu existam ca stat puternic, cu oștire organizată, cu finanțe mult — puțin consolidate; — dacă nu aveam o situație politică importantă în Europa, cum o dovedește tratatul cu aliații, — de sigur neamul nostru n'ar fi cunoscut fericirea de a se vedea întregit, întinzându-se până la hotarele de azi, făcând din Carpați nu munți ce despart, ci șiră spinării, ce susține. De aceea sărbătoarea de astăzi nu este, cum a fost, numai a vechiului regat, ci este acum sărbătoarea sufletelor românești de pretutindenea, cari văd începutul unei ere de propășire și prilejul de a comemora o dinastie fericită și pe un rege și regină, cari vor rămânea ca figurile cele mai impunătoare în galeria marilor regi și a marelor regine și cărora să le zicem:

Mulți fericiți ani!

10 Mai 1924.

A. Ghidiu.

Sinodul eparhial

al diecezel ortodoxe române a Caransebeșului, periodul XX. sesiunea I, convocat la Caransebeș pe Duminică Tomii, 21 Aprilie (4 Maiu) 1924.

ȘEDINȚA IV.

ținută la 22 Aprilie (5 Maiu) 1924, la ora 5 p. m.

Președinte: P. S. Sa Domnul Episcop diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Notar. **Ioan Gheția.**

32. Raportorul comisiunei bisericești, Dr. George Gârda, referază asupra arătării unor locuitori din comuna Greovați, contra preotului de acolo George Popa.

Se transpune Ven. Consistor diecezan spre competență rezolvire.

33. Acelaș raportor referază asupra cererei preotului Valeriu Oprean din Mărcina pentru reintegrare.

Se transpune Ven. Consistor diecezan spre competență rezolvire.

34. Acelaș raportor referază asupra memoriului comisiunei alese de sinodul protopresbiteral din Oravița în chestia baptilismului.

Se transpune Ven. Consistor diecezan spre competență rezolvire.

35. Acelaș raportor referază asupra hârtiilor Comitetului și Sinodului protopresbiteral din Oravița-montană, prin care se cere, ca protopopului din Oravița-montană să i-se dea și sesiunea din Tievaniul-mic.

Lipsite de formă, se transpun Ven. Consistor diecezan spre a fi puse în arhivă.

36. Raportorul comisiunei școlare, Simeon Ionașiu, referază asupra raportului general al Consistorului diecezan, ca Senat școlar, pe a. 1922/23. Comisiunea propune, iar Sinodul eparhial decide:

1. Se ia act cu aprobare de Raportul Ven. Consistor și se alătură sub **D.**

2. Susținând hotărârile sale de până acum în această materie, Sinodul invită Consistorul diecezan, să se pună în legătură cu

Prea Ven. Consistor mitropolitan, ca de comun acord cu celelalte Consistorii diecezane ale provinciei noastre mitropolitane, în bună înțelegere cu factorii hotărâtori ai Statului, să rezolve definitiv chestia școalelor primare, prin forul competent al bisericii noastre: congresul național bisericesc,

37. Raportorul comisiunei financiare, Dr. Dimitrie Cioloca, referază asupra proiectului de buget al diecezei, pe anul 1925. Bugetul fiind tipărit și distribuit, comisia propune, iar

Sinodul aprobă proiectul de buget cu spese preliminate în suma de Lei 5,408.317 și cu venite de Lei 5,408.317, și invită Consistorul diecezan, ca în conțelegere cu celelalte epărhii, să roage Înaltul Guvern, ca ajutorul de stat preliminar în suma de Lei 5,105.953 să se acorde în pașal, ca astfel Consistorul diecezan să poată întrebuița mai bine economisirile, retribuindu-se în mod mai echitabil acei funcționari, cari în urma încadrărilor de salarizare au fost neîndreptățiți.

Tot odată se invită Consistorul diecezan, să îndeplinească de urgență, prin o persoană potrivită, postul de cassar diecezan vacant.

38. Acelaș raportor referază asupra raportului general al Consistorului diecezan, ca Senat epitropesc, pe anul 1923.

Raportul fiind tipărit și distribuit, comisia propune, iar

Sinodul ia la cunoștință raportul și se alătură la protocol sub litera **E.**

39. Acelaș raportor referază asupra raportului Consistorului diecezan, ca Senat epitropesc, în cauza impunerii venitelor după sesiunile parohiale.

Raportul se ia la cunoștință, exprimându-se asesorului referent Aurel Moacă deplina recunoștință a Sinodului pentru deosebita pricepere și solitudine, cu care a știut să apere interesele singuraticelor biserici.

40. Acelaș raportor referază asupra raportului Consistorului diecezan, ca Senat epitropesc, în cauza semnării de acții din emisiunea nouă a societății „Reșița”.

Sinodul decide: Comunele bisericești, cari au semnat acții la „Reșița” și au rămas în restanță, fie cu întreaga sumă, fie cu o parte din prețul acțiilor, sunt obligate să restituie aceste sume Consistorului diecezan, care le-a anticipat, dimpreună cu interesele.

41. Acelaș raportor referază asupra propunerii Consistorului diecezan, ca Senat epitropesc, în cauza urcării cu de patru ori a sporului de scumpete da azi al pensionarilor, văduvelor și orfanilor.

Comisiunea financiară propune, iar

Sinodul decide, ca începând cu 1 Ianuarie 1924 și până la alte dispoziții să se plătească pensioniștilor, văduvelor și orfanilor un spor de scumpete cu încă de patru ori atât cât s'a solvit până acum pensii, adică se acordă încă un spor revocabil de 300% la sporul existent de 100%, care spor la văduvele și orfanii de preoți, să se acopere din fondul preoțesc; iar la pensioniști, văduve și orfanii funcționarilor din fondul general administrativ.

Avându-se în vedere, că statutele actuale, atât ale fondului preoțesc de ajutorare, cât și ale fondului de pensii al funcționarilor consistoriali și protopopilor, nu mai corespund

împrejurărilor de azi, e necesară o modificare radicală a acestora, — se învătă Consistorul diecezan, ca până la proxima sesiune să elaboreze un proiect de statut, conform exigențelor actuale schimbate.

42. Acelaș raportor referență asupra socotelilor fondurilor și fundațiilor diecezane pro 1923.

Socotelile se aprobă și se dă cuvenita descărcare; mai departe se dă indemnizare pentru suma de 21.014 Lei 51 bani, ce s'a spusat mai mult de cât a fost preliminarat, precum și pentru sumele neprelimate, cari dau la olaltă Lei 76.669.

43. Acelaș raportor referență asupra raportului Consistorului diecezan despre încassarea competențelor diecezane în 1923.

Comisia propune, iar

Sinodul ia la cunoștință raportul prezentat și învătă Consistorul diecezan, ca și în viitor să pârceadă cu toată strictețea la încassarea competențelor restante, trimițându-se fiecărui oficiu protopresbiteral conspecte despre comunele, cari sunt în restanță și să îndatoreze oficiile protopresbiterale, ca pe baza conspectelor să încasseze aceste restanțe.

44. Raportorul comisiunei petiționare, Dănilă Ilițescu, referență asupra cererii unor locuitori din comuna Vrani și Broșteni și a lui Ioan Popoviciu din Ciclova-mont, în eauza delăturării starețului dela mănăstirea Valea Calugarului.

Se transpune Ven. Consistor diecezan spre competență, rezolvire.

45. Prea Sfinția Sa Dl Episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu pune la ordinea zilei restaurarea Consistorului diecezan.

Se primește și ședința se suspendă pe 15.

După trecerea timpului fixat se redeschide ședința, alegându-se de bărbați de încredere deputații Dr. George Popoviciu și Dr. Iuliu Coste și apoi se trece la votarea secretă prin ședule.

Deputații prezenți, la apelul nominal, își dă fiecare votul său. La sfârșit se constată, că au votat 45 de deputați și numărându-se ședulele, s'a aflat, că consună cu numărul voturilor.

Desfăcându-se fiecare ședule, se constată, că s'a votat pentru următorii, anume:

În Senatul școlar:

asesor ordinar:	Ioan Penția	întrunind 45 voturi
asesori on. din cler:	Sabin Evițian	" 44 "
"	Dr. Iosif Ieremia	" 25 "
"	Dimitrie Murariu	" 23 "
"	Romul G. Ancușa	" 22 "
"	Dr. Aurel Mihaescu	" 19 "
asesori on. dintre mireni:	Dr. Valeriu Braniște	" 45 "
"	Ilie Orzescu	" 45 "
"	Alexandru Buțiu	" 28 "
"	Dănilă Ilițescu	" 45 "
"	Ioan Mărilă	" 45 "
"	Ioan Dobromirescu	" 18 "

În Senatul episcopesc:

asesor ordinar:	Aurel Moacă	întrunind 45 voturi
asesori on. din cler:	Petru Bernaz	" 44 "
"	Spiridon Șandru	" 45 "
"	Dr. Petru Barbu	" 18 "

asesori on. din cler:	Dr. Dimitrie Cioloca	" 27 "
asesori on. dintre mireni:	Dr. Gh. Labonțiu	" 44 "
"	Iuliu Vuia	" 25 "
"	Dimitrie Sgăverdia	" 30 "
"	Dr. Mihail Grosșian	" 25 "
"	Emilian Orzescu	" 25 "
"	Dr. Demetr. Galțeu	" 18 "
"	Patr. Râmneanțiu	" 15 "
"	Izidor Tătariu	" 20 "
"	Dr. George Dobrin	" 21 "

După acestea Prea Sfinția Sa — pe baza rezultatului alegerii — declară de aleși

În Senatul școlar:

asesor ordinar:	Ioan Penția
asesori onorari din cler:	Sabin Evițian
"	Dr. Iosif Ieremia
"	Dimitrie Murariu
asesori on. dintre mireni:	Dr. Valeriu Braniște
"	Ilie Orzescu
"	Alexandru Buțiu
"	Dănilă Ilițescu
"	Ioan Mărilă

În Senatul episcopesc:

asesor ordinar:	Aurel Moacă
asesori onorari din cler:	Petru Bernaz
"	Spiridon Șandru
"	Dr. Dimitrie Cioloca
asesori on. dintre mireni:	Dr. George Labonțiu
"	Iuliu Vuia
"	Dimitrie Sgăverdia
"	Dr. Mihail Grosșian
"	Emilian Orzescu

46. Raportorul comisiunei financiare, Dimitrie Sgăverdia, referență asupra socotelilor Tipografiei și Librăriei diecezane pentru anul 1923.

Socotelile Tipografiei și Librăriei diecezane pe 1923 se primesc, invitându-se Consistorul, ca printr'o comisiune din sânul său să le cenzureze și să le confrunteze cu cărțile auxiliare, după ce în urma scurtării timpului, comisiunei nu i-a fost posibil a face aceasta.

47. Acelaș raportor propune în numele comisiunei financiare fixarea diurnelor și speselor de călătorie pe seama deputaților.

Sinodul eparhial fixează diurne de 150 Lei pe zi pentru zilele prezente, plus spesele de călătorie pe clasa II. tren personal, în sumă totală de 30.520 Lei.

48. Pentru verificarea protocoalelor ședințelor II, III și a celei prezente se designează deputații din loc, cari se vor întruni în ziua de Miercuri, la 24 Aprilie a. c., la ora 11 a. m. la Consistor.

După acestea Prea Sfinția Sa Dl Episcop diecezan mulțumește Sinodului eparhial pentru interesul, cu care s'a lucrat la asigurarea bunului mers al bisericii, arătând, că constituția noastră bisericască poșede în sine puterea de a împărți drepturile, dar și sarcinile și răspunderile asupra tuturor credincioșilor săi, dar îndeosebi asupra organelor de conducere. Răspunderea aceasta s'a o simțit fiecare membru în inima sa la toate acțiunile.

După aceste cuvinte de despărțire declară ședințele Sinodului de încheiate.

Din partea Sinodului eparhial, deputatul Dr. Iuliu Coste adresează cuvinte de caldă mulțumire cătra Prea Sfinția Sa Dl Episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu, mulțumindu-i pentru înaltul tact și înțelepciunea, cu care a condus ședințele și ține să-l asigure de tot devotamentul, ce trebuie să nutrească fiii față de părinte.

În bună înțelegere și în deplina conștiință a datoriei noastre să muncim pentru binele bisericii și al neamului, încunjurând cu neclintită credință și devotament Tronul M. Sale Regelui nostru Ferdinand I., eliberatorul neamului.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Ioan Gheția m. p.
notar

Comisiunea designată sub nr. 48., întrunindu-se astăzi la 24 Aprilie 1924. la 11 ore a. m., a verificat protocoalele ședinței a II., III. și IV.-a.

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.
Episcop

Romul G. Ancușa m. c.
notar general

Filaret Musta m. p.
Arhiereu, vicar episcopesc

Dr. Cornel Cornean m. p.

Dr. George Labonțiu m. p.

Dr. Dimitrie Cioloca m. p.

Dr. Vasile Loichița m. p.

Dimitrie Sgăverdia m. p.

Intoarcerea M. S. Regelui în țară.

M. Sa Regele, întorcându-se din călătoria din străinătate, în cursul căreia a vizitat Franța, Elveția, Belgia și Anglia, a intrat în țară Marți, la 7/20 I. c.

Guvernul țării a fost luat dispoziții, ca să se facă Suveranului primire oficială în toate gările, prin care va trece în cursul zilei. Cea dintâi primire s'a făcut în gara Jimbolea. Primirea din această gară a fost una dintre cele mai călduroase, căci locuitorii acestei comune, care sub decursul călătoriei M. Sale a trecut dela Sârbi la noi, pentru primadată au avut fericirea să salute pe Suveranul lor pe teritoriul scump al țării românești.

Primiri frumoase s'au făcut M. Sale și în gările Timișoara, Logoj și Caransebeș.

La Caransebeș trenul regal a intrat în gară la orele 9³⁵ p. m. Pe peronul gării erau adunați reprezentanții tuturor autorităților bisericești, militare și civile din loc, apoi întreg corpul ofițeresc, elevii din cursul superior dela liceu și școala normală, studenții dela Institutul nostru teologic, în frunte cu profesorii lor, etc.

Oprindu-se trenul, M. Sa între uralele nesfârșite ale celor prezenți, coboară din tren și se îndreaptă mai întâi spre P. Sfințitul nostru Episcop diecezan, carele își exprimă bucuria, că iarăși îl poate saluta pe M. Sa pe teritoriul eparhiei Sale și cu care M. Sa se întreține timp mai îndelungat. M. Sa agrăiește apoi pe primarul orașului Fr. Pauck, pe deputatul I. Orzescu și pe unii dintre șefii prezenți ai autorităților. Se întoarce iarăși la P. S. Sa, apoi trece la corpul ofițeresc, întreținându-se cu comandantul garnizoanei, dl col. Guha și cu comandantul regimentului din localitate, cu dl lt.-colonel Tr. Popa.

În suita M. Sale erau dnii miniștri: I. G. Duca, gen. Mărdărescu, A. Mișu și mareșalul Curtii, general C. Angheliescu, cari de asemenea au salutat foarte călduros și s'au întreținut timp mai îndelungat cu P. S. Sa și apoi cu unii dintre domnii prezenți.

Dăpă 10 minute, Suveranul și suita Sa se urcă în tren, care între ovațiile nesfârșite ale celor prezenți, se pune în mișcare și părăsește orașul nostru.

Am avut iarăși câteva momente de bucurie, căci am putut saluta iarăși în mijlocul nostru pe Cel ce este simbolul autorității stabile și al legăturii vecinice dintre toți fiii neamului nostru.

Gramatica română a lui Gheorghe Lazăr, 1821 și Gramatica românească de Ion Eliade Rădulescu, București 1828.

Continuare la articolul Gramatica română a lui Gheorghe Lazăr, 1821, din nr. 17.

Intr' una din cele mai vechi istorii de literatura noastră se zice greșit, că Eliade: „refăcu Gramatica lui (Ienachiță) Văcărescu (din 1787) pentru uzul școalelor“.⁴³⁾ Eliade a cunoscut-o, cum a cunoscut pe toate, cari apăruseră până la acel timp! Ba cunoscuse și manuscrisul gramaticii tipărite abia în 1848 a prietenului său Iordachie Golescu. Dar nu face uz nici de aceasta. Totul ce face, e, că Eliade la pg. 66 a gramaticii sale, unde sfârșește „pentru verb“ (cap. V pg. 37-67), îndrumă pe cetitor la deslușirile lui Golescu pentru verbe.

Când, Eliade zice în gramatica sa despre Văcărescu: „Marele Ban Ioan Văcărescu a stătut cel dintâi în Țeara Românească, ce a deschis drumul Românilor spre cultura limbei și pe urmă a lăsat ca o datorie fiilor și nepoților săi cercetarea limbei. Scumpă trebuie să fie pomenirea lui la toți Români“, — se pare, că-i are în vedere cunoscutul stih de testament literar:

„Urmașilor mei Văcărești

Las vouă moștenire

Creșterea limbii românești

Și a patriei iubire“.

Eliade nu înșiră numai iaca — așa, cum s'ar zice de fală și paradă, în făimoasa prefața a gramaticii sale lista lungă a predecesorilor săi gramatici ardeleni, ci i-a și studiat fundamental! El zice pespre aceste opere, că îi sunt „știute“!

Despre prima gramatică a limbei noastre, redactată latinește de Samuil Clain și tipărită în Viena la 1780, scrie: „a cunoscut și a scris foarte bine limba românească“ (Prefața pg. XVIII).

Despre triasul ardelenesc spunea: să-i cinstim morți, pentru că prin cinstirea lor să învățăm a cinsti și pe cei vii,⁴⁴⁾ — aluzie la sine.⁴⁴⁾

⁴³⁾ Vasile Gr. Pop „Conspect asupra literaturii române și a scriitorilor ei“. Buc. 1875 pg. 76. Dl Bogdan Duică o. c. pg. 75; nota 1 dă greșit pg. 72.

⁴⁴⁾ „Curier de ambe sexe“ vol. I ed. 2. pg. 399.

⁴⁵⁾ Bogdan o. c. 73-4.

Altă dată iarăși „mai bine preferă a se rătăci ca Maiorii, Clainii și Șincaili, decât a se arăta nerecunoscător acestor bărbați“.⁴⁵⁾

Pentru bănățeanul Paul Iorgovici are deosebită admirație: îi pare nespuse de rău, că în principate e aproape necunoscut.⁴⁶⁾ Gramatica lui Iorgovici Eliade o rețipărește.⁴⁷⁾ Mai târziu arată cu mândrie, că ce influența a avut asupra lui gramatica lui Iorgovici,⁴⁸⁾ „întâitul și vrednicul de vecinică pomenire literaror român“.⁴⁹⁾

Cum recomandă Iorgovici să luăm cuvinte dela latini și dela neolatini, așa recomandă și Eliade,⁵⁰⁾ zicând: „Metodul însă, cum îl dă el a se cultiva limba și a se îmbogăți frumoasele și folositoarele observații asupra limbei, sunt și vor fi totdeauna vrednice de cinste și de urmat“.⁵¹⁾

Unul dintre criticii literari mai vechi, cari după moartea lui Eliade (1872) întâiași dată s'au ocupat „ex professo“ și mai amănunțit cu filologia și recte cu gramatica lui Eliad, e surghiunitul profesor Lazăr (Schein) Șăineanu.

El spune, că: „Eliad și-a concentrat părerile filologice în prefața gramaticii scoasă la lumină în 1828“. Această prefață de 34 de pagini formează o monografie de o adevărată importanță literară și poate da o idee, cu ce talent și pricepere autorul trată și rezolvă chestiunile cele mai delicate de limbă.

Gramatica românească se poate considera ca fructul învățământului său asupra limbei naționale. Ca prima carte metodică de acest fel la noi în țară, deoarece lucrarea analogă a lui Văcărescu (1787) este mai mult un șir de observații. Autorul e în curent cu tot ce s'a scris înaintea sa asupra acestei materii... Una din chestiunile, ce au preocupat pe primii noștri gramatici, chestiune căreia și Eliad îi acoardă cuvenită atențiune, este problema complicată a ortografiei, în haosul căreia fiecare s'a încercat zădarnic a introduce oarecare norme... Ortografia a pasionat spiritele în toate timpurile și Eliade se văzu nevoit a întrebuița în contra adverzarilor săi arma eficace a ironiei, ce știa s'o manuiască cu atâta dibacie...

...Ortografia odată îndreptată pe calea unei reforme raționale, rămăneau încă două chestiuni, cari au preocupat pe Eliad în diferite rânduri și cărora se încearcă a le da o nouă formulare în prefața gramaticii și într'o altă prefață, nu mai puțin importantă, ce precede vocabularul de vorbe străine. Aceste două chestiuni, în privința cărora timpul nostru

ține la o soluțiune definitivă, dacă cumva n'a realizat-o, sunt: nomenclatura științifică, ca element de îmbogățire a vocabularului și problema purismului, ca un mijloc de perfecționate a limbei...

(Urmează).

Ziua de 10 Mai în Caransebeș.

Ca pretutindeni, așa și în Caransebeș, ziua de 10 Mai s'a sărbătorit cu un fast deosebit.

La crucea mare din Piața Unirii s'a improvizat din verdeață o frumoasă capelă, unde deja la orele 9^{1/2}, a. m. au început să se adune elevii și elevele dela toate școlile, armata în frunte cu muzica militară, apoi reprezentanții tuturor autorităților locale.

La orele 10 s'a celebrat „doxologia“. A pontificat P. S. Sa Episcopul diecezan Iosif, asistat fiind de protopresbiterii: A. Ghidiu și Sp. Șandru, de preoții R. G. Ancușa, Teod. Șandru, L. Cornean, P. Bancea și de diaconul I. Medelean. — Răspunsurile le-a cântat corul elevilor dela Institutul nostru teologic diecezan, sub conducerea profesorului A. Sequens.

Terminându-se serviciul divin, păr. protoiereu A. Ghidiu a rostit frumoasa cuvântare, pe care o publicăm în fruntea foii. — A urmat apoi o cântare, executată cu multă precizie de către corul elevilor și elevelor dela Școala normală, tot sub conducerea dlui prof. A. Sequens. — Din partea armatei a vorbit dl. lt.-col. Traian Popa, carele schițând însemnătatea momentelor istorice, pe cari le sărbătorim în această zi, a arătat, cari sunt sentimentele, de cari trebuie să fim cuprinși. A încheiat cu urări pentru M. S. Regele și Regina și pentru Casa Domnițoare. — Muzica intonează „Imnul regal“, iar mulțimea erupe în urale nesfârșite. — Urmează apoi frumoasa cuvântare a dlui prof. L. Costinescu, care încheie cu urări pentru România mare.

Sărbătura se încheie cu cântarea „Calcă Române“, executată de corul teologilor.

Sfârșindu-se solemnitatea, a urmat defilarea, pe care a primit-o dl. col. Guha, actualul comandant al garnizoanei. Defilarea au deschis-o cercetașii, au urmat apoi școlile și armata.

Școlile încă au aranjat, fiecare în parte, sărbări școlare, în cadrele cărora s'a comemorat această zi de înălțare pentru sufletul românesc.

Seara, la orele 9, din partea armatei s'a făcut retragere cu torțe. — Ajungând conductul în dreptul reședinței episcopiești, se oprește, apoi descopere, iar muzica militară intonează o frumoasă rugăciune. P. S. Sa Episcopul diecezan se arată la fereastră, de unde împărtășește binecuvântarea Sa arhierescă mulțimei adunate, apoi face urări pentru M. S. Regele și Regina, pentru România mare și pentru brava armată română. Muzica intonează „Imnul regal“, apoi conductul se pune iarăși în mișcare, parcurgând străzile principale și vestind tuturori că aceasta este ziua de bucurie și veselie a neamului românesc.

Rap.

⁴⁵⁾ „Curier“ o. c. vol. IV.

⁴⁶⁾ „Curier“ o. c. vol. II, cd. 2, pg. 72.

⁴⁷⁾ „Curier românesc“ pg. 209-212, an 1839, Aprilie.

⁴⁸⁾ *ibidem*, pg. 209.

⁴⁹⁾ „Gazeta teatrului național, 1839, pg. 104.

⁵⁰⁾ Gramatica lui Iorgovici pg. 86, Eliade prefața XXVII.

⁵¹⁾ *Bogdan* o. c. 73, (71, 72, 75 și 97; *Densusianu* o. c., v. II, 175-6.

S T I R I

Hirotoniri. În decursul săptămânii acesteia P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif a binevoit a hirotoni întru presbiteri pe următorii:

1. Luni, în 6/19. Maiu a. c., pe cand. de preoție *Dimitrie Petcu*, învățător în Ghilad, pentru parohia din *Gad*.

2. Marți, în 7/20 Maiu a. c., pe cand. de preoție *Atenasie Reja*, învățător în Partoș, pentru parohia din *Gaiul-mic*;

3. Miercuri, în 8/21. Maiu a. c., pe absolv. de teologie *Aurel Marta*, pentru parohia din *Gornea-Liubcova* și

4. Joi, în 9/22. Maiu a. c., pe cand. de preoție *Adam Fiștea*, învățător în Jebel, pentru postul de *capelan protopresbiteral din Vârșeț*.

Corpurile legiuitoare și-au reluat activitatea la 7/20. Mai a. c. După ce se vor valida alegerile parțiale, d. Duca, ministrul de externe, va face un expozeu asupra vizitei Suveranilor în străinătate, iar d. Tătărescu, subsecretar de stat la interne, va face comunicări în legătură cu măsurile pe care guvernul le-a luat pentru asigurarea ordinii interne.

În Camera și Senat se vor discuta și vota până la Iulie următoarele proiecte de legi: Reforma învățământului primar, comercializarea unora din întreprinderile statului, căderile de apă, legea impreviziunii, a pădurilor și pășunilor comunale, legea minelor, legea beuturilor spirtoase și două noi proiecte pentru reorganizarea armatei.

† **Constantin Morariu.** În Bucovina s'a stins din viață, în vârstă de 70 ani, venerabilul preot Constantin Morariu, un vrednic și neobosit apostol al bisericii, un îndârjit luptător al cauzei naționale, pentru care a suferit presiuni din partea fostelor autorități austriace.

Morțea venerabilului preot și neobositului luptător al cauzei naționale din Bucovina pune un val de doliu pe sufletul românesc.

O măsură bună. Cetim în Universul: Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturilor județene, că deoarece Ministerul Cultelor și-a format convingerea, că unele secte religioase prin învățăturile ce caută să împrăstie în populație ating moralitatea publică și fiind primejdioase unității neamului și siguranței Statului, să se ia dispoziții provizorii spre a împiedica întinderea acestor secte, până la reglementarea lor pe cale de lege.

Restituirea obiectelor de artă. Dl. I. Nistor, ministrul Bucovinei și președintele delegațiunii române la conferința romano-austriacă de la Viena, a dat unui ziar bucureștean câteva lămuriri despre tratativele urmate în capitala austriacă. Privitor la obiectele de artă, dl. I. Nistor a declarat, că în conformitate cu tratatul de pace, România va fi pusă imediat în posesiunea obiectelor de artă ridicate în timpul războiului din ținuturile foste sub coroana habsburgică și duse în Austria. În muzeele vieneze se găsește o serie întregă de obiecte românești cumpărate, printre care: faimosul tablou al lui Francken, cu portretul lui Mihai Viteazul, evangheliarul dăruit de

Ștefan cel mare unei mănăstiri din muntele Atos, steagurile diferitelor regimente române, etc. Acestea aparțin, încontestabil, domeniului nostru cultural și artistic, reprezentând pentru noi o mare valoare, dar care nu cad direct în prevederile tratatului de pace și pe care le-am putea obține pe cale de bună înțelegere și recompensă.

Cromoterapia. Infilența misterioasă a culorilor asupra starilor noastre sufletești era de mult cunoscută, dar știința modernă a mers ceva mai departe în acest domeniu, obținând vindecarea bolnavilor nu numai sub o combinație de lumini, ci sulemenindu-și după anumite direcțive. Se speră, că din sfertările comune ale medicilor și artiștilor se va ajunge în curând la transformarea metodică și rațională a locuinței moderne. Eliminând culorile obositoare, se vor putea obține camere de dormit predispunând la somn, săli de mâncare ațâțând pofta de mâncare și birouri înlesnind inspirația.

Un nou gaz pentru avioane, invizibil și inodor, s'ar fi inventat, după cele ce scrie „Daily Express”. Gazul acesta, foarte otrăvitor, va fi una din armele viitoare. Chimisții l-au cunoscut încă de la sfârșitul războiului trecut, dar n'au avut vreme să-l pue în funcțiune. De prisos să adăugăm, ravagiile sale sunt garantate.

O Universitate plutitoare. — Anumite cercuri universitare americane au hotărât să amenajeze o universitate plutitoare. Într'un vapor anume destinat se vor aranja locuințe pentru 450 studenți.

Această universitate, al cărei sistem de funcționare corespunde noilor metode de educațiune inaugurate în America, este menită să completeze spiritul studenților cu o serie de noțiuni, cari nu pot fi niciodată așa de bine expuse, ca în cursul călătoriilor, sub conducerea profesorilor respectivi.

Mulțumită publică. Dl. Avram Drăghina, notar comunal în Dognecea și fiul comunei noastre, a dăruit sf. noastre biserici un prapore în valoare de 6000 Lei.

Pentru acest dar frumos ne vedem îndemnați să aducem dlui A. Drăghina mulțumirile comunei bisericesti și pe această cale.

Șipet, la 5/18 Mai 1924. Nicolae Stoia m. p. paroh, Mihai Radovan m. p. și Damaschin Danciu m. p. epitropi.

No. 1688/1924.

LICITAȚIE.

Se publică spre cunoștiință generală, că la Comunitatea de avere a fostului regiment confinar româno-bănățean nr. 13 din Caransebeș în ziua de **6 Iunie a. c. ora 11. a. m.** se va ține licitație publică, prin oferte închise, pentru vânzarea următoarelor stocuri de lemne de foc:

1. Din depozitul de la gara C. F. R. Teregova al firmei Hugo Weisz et. Comp. 116 (unasulășasesprezece) vagoane lemne de foc de fag, calitate bună (țapligră sănătoasă fără noduri), uscate, provenite din producțiunea anului precedent, ab vagon la gara Teregova.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina firmei Hugo Weisz et. Comp.

Garanția provizorie 46.400 (patruzecișisase-mii patrusute) Lei.

2. Din depozitul societății Industria de lemn Mundus-Borlova-Armeniș dela gara C. F. R. Armeniș 220 (douăsutedouăzeci) vagoane lemne de foc de fag, calitate bună (țâpligă sănătoasă fără butuci), uscate, provenite din producțiunea anului precedent, ab vagon gara Armeniș.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina societății Mundus -- Borlova-Armeniș.

Garanția provizorie 88.000 (optzecișiopt-mii) Lei.

3. Din depozitul Comunității de avere dela gara C. F. R. Ferdinand 300 (trei sute) vagoane lemne de foc fag, calitate bună.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina cumpărătorului.

Garanția provizorie 120.000 (unasutădouăzeci-mii) Lei.

4. Din depozitul firmei D. G. Fișchel Fii dela gara C. F. R. Vălișoara 134 (unasutătrezecișipatru) vagoane lemne de foc de fag, calitatea ca sub pct. 1, ab vagon gara Vălișoara.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina firmei D. G. Fișchel Fii.

Garanția provizorie 53.600 (cincizecișitremiișasesute) Lei.

5. Din depozitul firmei Văd. Milch E. și soții dela gara C. F. R. Mehadia 55 (cincizeci-cinci) vagoane lemne de foc, de calitate bună (țâpligă sănătoasă fără butuci), uscate, provenite din producțiunea anului precedent, ab gara Mehadia.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina firmei văd. Milch E. și soții.

Garanția provizorie 22.000 (douăzecișidouămii) Lei.

6. Din depozitul firmei I. Eissler și Frații dela gara Slatina-mică 63 (șasezecișitrei) vagoane (à 10.000 kgr). lemne de foc de fag, calitatea ca sub pct. 1, ab vagon gara Slatina-mică.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina firmei I. Eissler și Frații.

Garanția provizorie 25.200 (douăzecișicincimiiidouăssute) Lei.

Lemnele se pot vedea în depozitele indicate sub 1—6.

Ofertele se vor înainta separat pentru fiecare grup.

Se admit oferte și numai pentru un singur grup sau oferte parțiale.

Ofertele se vor înainta până la ora 10 a. m. din 6 Iunie 1924. Oferte intrate după această oră și ofertele telegrafice nu se vor lua în considerare.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Direcțiunea silvică a Comunității de avere în Caransebeș, precum și la ocolul silvic în Ohababistra, Caransebeș, Teregova, Bozovici și Orșova.

Caransebeș, la 18. Maiu 1924.

Comitetul Comunității de avere Caransebeș (județul Caraș-Severin).

Nr. 1689/1924. O. E.

LICITAȚIE.

Se publică spre cunoștiință generală, că la Comunitatea de avere a fostului regiment-confiniar româno-bănățean nr. 13 din Caransebeș în ziua de **14 Iunie ora 11 a. m.** se va ținea licitație publică, prin oferte închise, pentru vinzarea următoarelor stocuri de lemne.

1. Din depozitul societății Industria lemn Mundus-Borlova-Armeniș dela gara C. F. R. Balta-Sărătă 158 (unasutăcincizecișiopt) vagoane (10.000 kgr.) lemne de foc de fag, calitate bună (țâpligă sănătoasă fără butuci) uscate, provenite din producțiunea anului precedent, ab vagon gara Balta-Sărătă.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina societății Mundus-Borlova-Armeniș.

Garanția provizorie 63.200 (șasezecișitremiiidouăssute) Lei.

2. Din depozitul firmei „Societatea anonimă forestieră BISTRA“ dela gara C. F. R. Glimboca 157 (unasutăcincizecișisapte) vagoane (10.000 kgr). lemne de foc de fag, calitate bună (țâpligă sănătoasă fără noduri) uscate, provenite din producțiunea anului precedent, ab vagon gara Glimboca.

Procurarea vagoanelor cade în sarcina societății anonime forestiere „BISTRA“.

Garanția provizorie 62.800 (șasezecișidouămiioupsute) lei.

Lemnele se pot vedea în depozitele indicate sub 1—2.

Ofertele se vor înainta separat pentru fiecare grup.

Se admit oferte și numai pentru un singur grup sau oferte parțiale.

Ofertele se vor înainta până la ora 10 a. m. din 14 Iunie 1924. Oferte intrate după această oră și ofertele telegrafice nu se vor lua în considerare.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Direcțiunea silvică a Comunității de avere în Caransebeș, precum și la ocolul silvic Ohababistra, Caransebeș, Teregova, Bozovici și Orșova.

Caransebeș, la 18 Maiu 1924.

Comitetul Comunității de avere
Caransebeș (județul Caraș-Severin).

Publicațiune de licitație.

În baza încuviințării Ven. Consistor diecezan ort. român din Caransebeș dtdo 29 Martie 1924 st. v. Nr. 1557 E. ex. 1914., se escrie licitație publică cu oferte închise pentru darea în întreprindere a zidirei bisericii ortodoxe române din Deliblata.

Licitația se va ținea Duminică, la 8 Iunie 1924 st. n., la orele 4. p. m., în casa bisericii din Deliblata.

Suma preliminară este 1.200.000 Dinari. Ofertele sigilate se vor înainta până la 5 Iunie 1924. st. n., orele 5 p. m., la oficiul parohial ort. rom. din Deliblata.

La deschiderea ofertelor vor putea lua parte și vor semna procesul verbal de licitație și ofertanții sau reprezentanții lor.

Ofertele întârziate sau telegrafice nu se vor lua în considerare.

Fiecare ofertant va depune deodată cu oferta, la epitropia bisericii 50.000 Dinari, adică cincizeci mii Dinari, vadiu în numărare sau în efecte garantate de stat.

Acest vadiu întreprinzătorul îl va întregi înainte de încheierea contractului la 6% după suma oferită, drept garanță definitivă.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a preferi pe acel întreprinzător, în care are mai multă încredere.

Planurile, devizul și condițiunile generale se pot vedea zilnic la oficiul parohial ortodox român din Deliblata.

Deliblata, din ședința comitetului parohial ortodox român, ținută la 25. Aprilie 1924. st. n.

Sava Guțu
președinte.

2—3

Virgil Mihailoviciu
inv. notar.

Cornel Jurca
paroh ort. rom.

Nr. 148/exec. 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătorei de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege LX din 1881 și în sensul §-lui 19 art. de lege XLI din 1908, prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătorei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 826/1923 efectuându-se execuțiunea, la 3 Aprilie 1923, în favorul următoarei „Sebeșana” Cassă de păstrare reprez. prin avocatul Dr. Nicolae Ionescu contra următoarei pentru suma de 10000 Lei — bani capital și acces. mișcătoarele cu prinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 10500 Lei — bani și anume: mobile de casă se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 872/1923 G. a Judecătorei de ocol Caransebeș, pentru încasarea pretensiunii de 10000 Lei — bani capital, cu 8% interese din 30 Martie 1923 și spesele de 1847 Lei Redactor responsabil: **Romulus G. Anușă.**

10 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 31-a Mai 1924 la orele 3½ p. m. în comuna Caransebeș** la locuința executivului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor dari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Întrucât mișcătoarele licitande s'au cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în sensul §-lui 120 a legii LX. din 1881: se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 4-lea Mai 1924.

Mihail Guran
executor jud. reg.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ

se află următoarele cărți

de

Dr. PETRU BARBU

Cărți de Religione pentru școlile primare:

Istorie religioase-morale.
Istorie biblice.
Istorie bisericești.
Catișismul.

Cărți de Religione pentru școlile secundare:

Istoria Testamentului vechiu.
Istoria Testamentului nou.
Istoria bisericească.
Învățătura bisericii creștine ortodoxe: Dogmele,
Morala și Liturgica bisericii.

Carte de Rugăciuni și Cântări bisericești întocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea Fericitului Preasfințit Episcop Nicolae Popoa.

Elemente de Catișetică sau Metodica Religiei. Ed. II. Arad 1915.

Școala modernă și Religionea la noi. Caransebeș, 1916.

Un cuvânt la reformarea învățământului religios. Caransebeș, 1922.

Catehizarea în școlile primare — Cum aș catehiza eu? Caransebeș, 1923.

Isus Hristos, Vieța Mântuitorului lumii istorisită cu cuvintele Sfintei Scripturi. Edițiunea III, București, 1916.